

HET SPEL

SCÈNE 0 / OUVERTURE

Start '1_Ubuntu-zomaar een kerstverhaal.mp3' voor lied 1.

Tijdens de lange intro (de ouverture) van dit lied dooft het zaallicht en komen de spelers op. Elke speler komt op, op een manier die bij zijn of haar karakter past. De ouverture gaat over in het gezamenlijk zingen van lied 1.

Na het lied gaat iedereen af.

Lied 1: Ubuntu – zomaar een kerstverhaal

Dit is zomaar een kerstverhaal, zomaar een verhaal
over winternachten,
dennenbomen.
Vrienden en familie komen
samen voor het kerstgevoel.
Als je voelt wat ik bedoel.

**Maar er is aan dit kerstverhaal, aan dit kerstverhaal
ook wel iets bijzonders,
dat zal blijken
als we even verder kijken.
Dit is een verhaal over Ubuntu
en het gevoel dat groeit en groeit,
het gevoel dat groeit en groeit.**

Dit is zomaar een kerstverhaal, zomaar een verhaal
over mistletoe en
volle buiken.
Alles gaat zo lekker ruiken.
Alles draait om kerstgevoel.
Als je voelt wat ik bedoel.

Maar ik zeg je, dit kerstverhaal, ja, dit kerstverhaal
zal misschien net even anders lopen.
Hou maar goed je ogen open.
Dit is een verhaal over Ubuntu,
Ubuntu,
Ubuntu.
En het gevoel dat groeit en groeit,
het gevoel dat groeit en groeit.

SCÈNE 1

Plaats: op het toneel. We zien het 'kale' dorpsplein.

Spelers: kerstboomverkopers Piek en Kluit, professor Ubuntu, buurvrouw Yvonne Bonje, fietsenmaker Rader, bakker Bas, agent Loep, slager Lap, bloemiste Iris.

Attributen: kerstboom/-bomen Piek en Kluit, kar met 'hebben en houwen' Ubuntu, tent, tafel en twee stoeltjes, slaapbank, boekenkast, boeken, kapstok, kamerplant, kooitje voor kikkers.

Korte samenvatting: Ubuntu komt in het dorp aan en zet zijn tent op. Hij maakt kennis met verschillende dorpsbewoners, die zijn aanwezigheid met gemengde gevoelens bekijken. Hij 'installeert' zich, waarbij hij allerlei huisraad om zijn tent heen zet. Een aantal dorpsbewoners helpt daarbij.

Tijdens de voice-over is het toneel leeg en komen Piek en Kluit op.

Voice-over 1

Start '2_Voice-over1.mp3' of lees zelf voor.

Nog even, dan is het Kerstmis. In het dorp is iedereen druk bezig met de voorbereidingen voor dit feest. De bakker bakt heerlijke kerstbroden, taarten en kerstkransjes. De bloemist maakt mooie kerststukken van dennengroen en hulst, en kransen om aan de deur te hangen. De slager verkoopt het fijnste vlees, de postbode brengt kaarten rond en de winkels liggen vol met prachtige kerstversiering. Buiten op het plein doen de kerstboomverkopers goede zaken.

Piek en Kluit komen op. Ze slepen één of twee kerstbomen met zich mee.

Piek:

Kerstbomen te koop, mooie kerstbomen!

Kluit:

Vanmorgen stonden ze nog in het bos!

Piek:

Mét en zonder kluit.

Kluit:

(verbaasd) Huh...?

Piek:

Nee, niet jij, Kluit. Kérbomen met kluit.

Kluit:

Haha! Mét en zonder piek. *(nu kijkt Piek verbaasd)*

Nee, niet jij, Piek, kérbomen met piek!

Piek en Kluit: (samen, lachend)

Haha! Kerstbomen te koop, mooie kerstbomen...

Tijdens voice-over 2 gaan de kerstboomverkopers door met hun werk: ze schikken wat aan de kerstbomen, tellen hun geld o.i.d. Kortom: ze 'scharrelen' wat rond op het toneel.

Voice-over 2

Start '3_Voice-over2.mp3' of lees zelf voor.

Het is rustig in het dorp. Iedereen doet wat hij ieder jaar doet. Maar dan... opeens...

Wat gebeurt daar? Er komt iemand aan. Een onbekende man. Hij trekt een rammelende kar achter zich aan. Wie is die geheimzinnige figuur? En wat doet hij hier, zo vlak voor Kerstmis?

Tijdens de voice-over komt Ubuntu op. Dat kan op een fiets of lopend. In elk geval heeft hij een kar. De kar is hoog opgeladen met spullen: huisraad, rammelende pannen enzovoort. Bovenop ligt een (groot) zeil of laken (meerdere aan elkaar) om de tent mee te maken. Laat Ubuntu rustig de tijd nemen om op te komen en naar een geschikte plek te zoeken. De kerstboomverkopers (Piek en Kluit) stoppen met hun werk en kijken er nieuwsgierig naar.

Ubuntu:

Hmmm, dit lijkt me een fijn dorp. Niet te groot, niet te klein.

Dit is wel een geschikte plek. *(kijkt rond, loopt iets verder)*

Of nee, hier is het misschien beter.

Of nee, daar! *(kijkt zoekend om zich heen, verandert een paar keer van plek tot hij op de plek staat waar hij zal blijven)*

Ja, dit is de beste plek. Een mooie plek om kerst te vieren.

Piek:

Goedemiddag!

Kluit:

Lukt het een beetje?

Ubuntu: *(gaat ervan uit dat dit een aanbod is om hem te helpen)*

Oh, bedankt, heel vriendelijk van jullie. *(drukt Piek en Kluit het zeil/laken in handen)*

De kar staat inmiddels op z'n plek. Het uitpakken kan beginnen. Ubuntu gaat er helemaal van uit dat Piek en Kluit hem komen helpen. De waslijn hangt al op het toneel. Ubuntu pakt het zeil (groot!)/laken (meerdere aan elkaar) van de kar en geeft dat aan Piek en Kluit. Samen vouwen ze het uit. Ze willen het ophangen. Ubuntu geeft aanwijzingen. Denk aan: 'iets naar voren, nee, nu iets naar achteren, iets meer naar rechts, lager, hoger...' enzovoort. Het kan met woorden en met gebaren. Piek en Kluit lopen met het zeil het publiek in. Laat het een 'komische' act worden. Op aanwijzingen van Ubuntu wordt het zeil overal heen gebracht (half boven het publiek, bij 'lager' op de hoofden, enzovoort) tot het weer op de goede oorspronkelijke plek hangt. Als het zeil/doek hangt, geeft Ubuntu knijpers aan. Piek en Kluit maken het zeil met knijpers vast.

EXTRA SCÈNE 1A - zie document 'Extra scènes' – opzetten tent Ubuntu

Het zeil wordt nu niet door Piek en Kluit uitgevouwen en opgehangen, maar door een groepje helpers. Zij komen op en voeren de act met het zeil op, bijvoorbeeld op (eigen) muziek. Het kan ook een dans worden, met het zeil als attriboot. Uiteindelijk hangen ze het zeil over de lijnen en maken het vast met knijpers.

Als het zeil hangt, bekijkt Ubuntu zijn nieuwe onderkomen van alle kanten. Dan rijdt hij zijn kar (als dat mogelijk is) de tent in en begint met veel kabaal uit te pakken. Hij klapt een tafeltje uit en zet dat voor de tent met twee stoelen.

Piek en Kluit bekijken het verbaasd, schudden hun hoofd en maken aanstalten om terug te lopen naar hun kerstbomen.

Ubuntu: *(roept Piek en Kluit achterna)*

Ach, waar zijn mijn manieren.

Ik heb me nog helemaal niet voorgesteld.

Ubuntu is de naam. Professor Ubuntu.

Piek: *(komt terug)*

Kijk nou! Een professor!

(schudt hand) Piek.

Kluit: *(geeft ook hand)*

Kluit! Van de kerstbomen.

Piek:

Die verkopen wij.

Ubuntu:

Ah, Piek, Kluit, kerstbomen. Fijn. Piekfijn, ha, ha.

Kerstbomen zijn mijn favoriete bomen.

Eigenlijk net gewone bomen. Maar dan met veel 'kerst'.

Piek:

U wilt hier toch niet óók kerstbomen gaan verkopen, hè?

Kluit:

Want Kluit laat zich niet... eh... het riet in sturen.

Ubuntu:

Natuurlijk niet!

Waar zou ik ze moeten laten?

In mijn tent zeker! Hahaha!

Piek en Kluit lachen mee.

Ubuntu:

Willen jullie me nog even helpen om mijn slaapbank buiten te zetten?

Piek:

Huh...?

Ubuntu loopt tent in om slaapbank te halen, Piek en Kluit achter hem aan. Samen zetten ze de bank voor de tent.

Kluit: *(verbaasd)*

Nou ja... Een slaapbank!

Ubuntu:

Het stapelbed kan gewoon binnen blijven, hoor.

Ik slaap graag hoog.

Buurvrouw Yvonne Bonje komt een beetje boos aangelopen.

Yvonne:

Wat doet u voor mijn deur?

Ubuntu: *(wijst naar een plek naast zich/achter zich)*

Is dat uw deur?

Oh, wat leuk, dan zijn we buren!

Yvonne:

Buren? Kan dat zomaar...?

Ubuntu:

Ubuntu, professor Ubuntu. Aangenaam.
Wilt u mij even helpen met mijn boekenkast?

Yvonne:

Bent u gék geworden?

Piek: *(ziet dat het uit de hand gaat lopen en vraagt snel aan Yvonne)*

Heeft u al een boom?

Kluit: *(trekt haar mee)*

We hebben heel mooie! Met kluit!

Piek:

En piek. Zal ik hem even voor u inpakken?

Yvonne: *(kriegel)*

Ik wil helemaal geen boom.

Boos gaat ze af. De fietsenmaker komt op.

Rader:

Maar ik wil wel een boom.

Ubuntu: *(tegen Rader)*

U ziet er sterk uit.

Wilt u me dan even helpen met mijn boekenkast?

Rader: *(laat zijn handen zien)*

Ik zou wel willen, maarre... *(wappert met zijn handen)*

Bakker Bas komt op.

Bas: *(tegen fietsenmaker)*

Hé, fietsenmaker!

Ubuntu:

U bent fietsenmaker?

Misschien wilt u even naar mijn kar kijken.

Rader:

Natuurlijk!

Bas:

Nou... doe dat maar niet. *(steekt achter de rug van Rader om zijn handen in de lucht om duidelijk te maken wat hij bedoelt)*

Piek: *(leidt Rader af)*

Je wilt een kerstboom, Rader?

Rader:

Oh ja, daar kwam ik voor.

Kerst met Ubuntu - het project

Naast het script voor de musical *Kerst met Ubuntu* is het mogelijk om op een aantal onderwerpen wat dieper in te gaan. Dit kan door middel van het projectdeel. Met de onderdelen uit het project kan de periode tot aan kerst thematisch ingevuld worden als voorbereiding op de uitvoering van de musical. Het betreft een aantal extra scènes, waarbij de voorbereiding in de groep aanleiding kan zijn voor een projectmatige aanpak. Ook het decor in Dickensstijl en de titel van de musical kunnen aanleiding zijn tot een klein project. Die projecten staan in dit document beschreven.

Een speciaal onderdeel van het project is de fondsenwerving voor een goed doel. *Kerst met Ubuntu* heeft namelijk een speciale verbinding met de Benny Vreden Foundation en het musicalproject in Zuid-Afrika. Een uitgelezen mogelijkheid om Ubuntu en de kerstgedachte met de hele school in praktijk te brengen. Wij een musical, zij een musical! Meer informatie over Ubuntu en de Benny Vreden Foundation in onderdeel 1 en 8 van dit project.

NB: Ubuntu wordt uitgesproken als oe-boen-toe

INHOUD		
<i>beschrijving</i>	<i>plaats</i>	<i>geschikt voor (naar eigen inzicht)</i>
1. De naam Ubuntu	algemeen	groep 7 en 8
2. Decor in Dickens-stijl	algemeen	groep 7 en 8
3. Kerstwensen	extra scène 2A	groep 4 t/m 7
4. Bakken met kerst	extra scène 3A	groep 3 t/m 6
5. Kerstversiering maken	extra scène 3B	groep 3 t/m 5
6. Lichtjes maken	scène 5	groep 1 en 2
7. Lipdub	extra bij scène 6	groep 8
8. Geld inzamelen voor het goede doel	algemeen	groep 1 t/m 8

2. Decor in Dickens-stijl - groep 7 en 8

Wat ga je doen?

Je gaat het decor maken voor de musical *Kerst met Ubuntu*, in de stijl van Charles Dickens. Eerst zoek je op wie Dickens was en hoe die stijl eruitziet.

Doel

Je ontdekt wie Charles Dickens was en hoe mensen in zijn tijd leefden.

Wat heb je nodig?

Computer met internetaansluiting, werkblad 2, materialen om het decor te maken.

Aan de slag!

In het script staat:

Het decor stelt het dorpsplein voor en dat kan op allerlei manieren worden aangekleed. Op de achterwand kun je huizen schilderen, maar dit hoeft niet. Een enkel zetstuk (lantaarnpaal, uithangbord) kan al voldoende zijn. In één hoek worden kerstbomen verkocht. Ook die kun je schilderen of als zetstuk laten maken...

.....

Het kan leuk zijn om het geheel een 'Dickens-achtige' uitstraling te geven. Dan zit de kerstsfeer er meteen in.

Wie was Dickens? Zoek het op, op internet:

- <http://www.charlesdickens.nl>
- http://wikikids.nl/Charles_Dickens
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Charles_Dickens

of gebruik werkblad 2.

Zoek op internet bij 'afbeeldingen' naar *Dickensiaans*. Zoek naar mooie winterplaatjes. Kijk goed hoe het er toen uitzag: hoe zagen de huizen eruit en de straatlantaarns? Hoe gingen de mensen gekleed? NB. Je kunt ook zoeken naar plaatjes van Anton Pieck. Hij leefde iets later dan Dickens, maar de stijl komt erg overeen.

Bedenk nu hoe jullie decor eruit gaat zien. Willen jullie huizen op de achterwand of winkels? Komt er een straatlantaarn of een uithangbord?

Neem grote vellen papier en teken alles. Een uithangbord of straatlantaarn kun je op karton plakken en als zetstuk neerzetten. Zet je decor op het toneel.

Werkblad 2

Bij 2. Decor in Dickens-stijl

Informatieblad

Om een echte kerstsfeer te krijgen, kunnen jullie ervoor kiezen om een ‘Dickensiaans’ decor te maken. Het woord ‘Dickensiaans’ wordt gebruikt om de sfeer te beschrijven uit de verhalen van Charles Dickens.

Charles Dickens was een beroemde schrijver. Hij leefde in Groot-Brittannië (Engeland, Schotland en Wales samen noem je Groot-Brittannië) van 1812 tot 1870. Die tijd wordt ook wel het Victoriaanse tijdperk genoemd, omdat Koningin Victoria toen over Groot-Brittannië regeerde (van 1837 tot 1901). Het was een tijd van voorspoed en vooruitgang. Maar er waren ook grote verschillen tussen rijke mensen en arme mensen in Engeland. In die tijd zijn veel boeken en verhalen geschreven. Het bijzondere aan deze verhalen is, dat ze nu vaak nog even populair zijn als toen ze verschenen. Zo bedacht schrijver Arthur Conan Doyle in die tijd de avonturen van detective *Sherlock Holmes*, schreef Rudyard Kipling *The Jungle Book* en verscheen van Bram Stoker de griezelige roman *Dracula*. Het beroemde zeeroversverhaal *Schateiland* van Robert Louis Stevenson komt ook uit die tijd.

De verhalen van Charles Dickens, zoals *David Copperfield* en *Oliver Twist*, zijn nu nog net zo populair als in de negentiende eeuw. Ze zijn verfilmd en er is zelfs een musical van gemaakt.

Charles Dickens schreef veel kerstverhalen. Het beroemdste is zijn allereerste kerstverhaal, dat verscheen in 1843: *A Christmas Carol*. Dat betekent: ‘Een Kerstvertelling’; de volledige titel is: *A Christmas Carol in Prose, Being a Ghost Story of Christmas*.

A Christmas Carol is het verhaal van de rijke, maar zeer gierige Ebenezer Scrooge, die in de nacht voor Kerstmis in zijn dromen drie geesten ziet: de Geest van Voorbije Kerstmis, de Geest van Huidig Kerstmis en de Geest van Toekomstig Kerstmis.

De geesten wijzen de hardvochtige Scrooge op zijn egoïstische gedrag en laten hem zien hoe zijn toekomst eruitziet als hij zo doorgaat. Niemand zal van hem houden en hij zal eenzaam sterven. De volgende ochtend besluit Scrooge zijn leven te beteren en andere mensen te helpen; het verhaal draait dus helemaal om de kerstgedachte!

Veel Britten denken met Kerstmis aan het verhaal van Ebenezer Scrooge, aan het Victoriaanse tijdperk en aan Londen waar de paardenkoetsen door besneeuwde straten rijden. Dat laatste is eigenlijk een beetje vreemd, want het sneeuwt bijna nooit in Londen met Kerstmis. Tussen 1812 en 1824 was dat wel anders: de winters in Londen waren toen een tijdlang heel erg koud. En dat was dus precies in de kinderjaren van Charles Dickens!

A Christmas Carol is vaak verfilmd. Misschien is het leuk om met de hele klas zo’n film te bekijken. Er zijn teveel filmversies om op te noemen, maar bijzonder zijn: *A Christmas Carol* uit 1999 met Patrick Stewart als Scrooge en *A Muppet Christmas Carol*, met Michael Caine als Scrooge. Een klassieker is *Scrooge* uit 1970, met Albert Finney in de hoofdrol.

Werkblad 3

Bij 7. Lipdub maken

Bewegingen bij het lied

Bij het lied kun je zelf bewegingen verzinnen. In de tekst staat al welke bewegingen mogelijk zijn. Waar kun je aan denken? In rood enkele mogelijkheden.

Lied 6: Kerst is een feest (libdup)

Je kunt heel knus de boom versieren
en je kunt ook sjiek uit eten gaan.

*kerstboom versieren
heel sjiek aan een tafeltje eten
of 'eetbewegingen' maken
allemaal tien vingers in de lucht, diverse malen*

Er zijn wel honderdéén manieren
om kerst te vieren,
kerst te vieren.

Je kunt de mooiste lied'ren zingen,
of je kunt op skivakantie gaan.
Er zijn wel honderdéén manieren
om kerst te vieren,
kerst te vieren.

*zingen als in een opera
in skipakken zgn. skiën*

*Kerstmis is maar één keer in het jaar.
Dat mag je niet missen, dat is absoluut ondenkbaar.
Vier het met je vrienden om je heen,
want feesten, dat doe je nooit alleen.*

*op kalender aanwijzen
vrienden maken duidelijk dat ze vrienden zijn
(bv. armen om elkaar heen)*

**Kerst is een feest.
Kerst is een feest.
Kerst laat je zweven.
Kerst zet heel even
al je zorgen opzij.
Kerst maakt je blij.
Kerst is een feest
als geen ander feest.**

*dansen en springen, het is feest
beweging maken alsof je zweeft
blijje gezichten, blijde bewegingen
dansen en springen, het is feest*

